

Programovací jazyk C# Bázové třídy

Ing. Marek Běhálek
Katedra informatiky FEI VŠB-TUO
A-1018 / 597 324 251
<http://www.cs.vsb.cz/behalek>
marek.behalek@vsb.cz

Třída System.Object (1)

- Tato třída je kořenem všech typů .NET včetně hodnotových a odkazových typů.
- Není-li v deklaraci uveden typ, předpokládá se, že daný typ bude dědit z Object.
- Všechny třídy z něj dědí implicitně a mohou využívat jeho metody.
- Metody třídy System.Object
 - `string ToString()` - vrací textové vyjádření objektu;
 - `int GetHashCode()` - vrací hash hodnotu, ta může být použita například pro uložení do struktury Map;

Programové konstrukce

3

Náplň kapitoly

- V této kapitole budete seznámeni se základní sadou knihoven.
 - Třída System.Object
 - Vstup a výstup
 - Práce s konzolou
 - Práce se soubory
 - Práce s řetězci
 - Práce s kolekcemi
 - Reflexe
 - Vlákna

Programové konstrukce

2

Třída System.Object (2)

- `bool Equals(Object obj)` – standardně porovnává odkazy dvou objektů, ovšem u některých typu bývá přetížená a porovnává hodnoty. Například u třídy `string`;
- `bool ReferenceEquals(object objA, object objB)` - statická metoda, rozhoduje, zda se dva odkazy odkazují na stejnou instanci třídy;
- operátor porovnání `==` Ve většině případů znamená porovnání odkazů. Může být přetížen;
- `void Finalize()` - destruktorka, který je volán v okamžiku, kdy je z dynamické paměti mazán referent;
- `Type GetType()` - vrací instanci třídy `System.Type`;
- `object MemberwiseClone()` - vytváří mělkou kopii objektu.

Programové konstrukce

4

Vstup a výstup – Práce s konzolou (1)

- Jednoduchý vstup a výstup programu zprostředkovává třída *System.Console*. Tato třída obsahuje tyto veřejně přístupné vlastnosti:
 - `Error` (*System.IO.TextWriter*)
 - `Out` (*System.IO.TextWriter*)
 - `In` (*System.IO.TextReader*)
- Některé veřejné metody jsou:
 - `int Read()` - čte další znak ze standardního vstupu nebo -1 pro konec vstupu.
 - `string ReadLine()` - čte celý řádek ze standardního vstupu.
 - `Write()` - tato přetížená metoda vypíše hodnotu parametru. To může být text, číslo, ...
 - `WriteLine()` - podobně jako `Write` vypíše hodnotu parametru následovanou koncem řádku.

Programové konstrukce

5

Vstup a výstup – Práce s konzolou (3)

- Formátování je ovlivněno nastavením kulturního prostředí.

```
CultureInfo us = new CultureInfo("en-US");
System.Threading.Thread.CurrentThread.CurrentCulture = us;
Console.WriteLine("{0:C}", 1000);
```

```
CultureInfo cz = new CultureInfo("cs-CZ");
System.Threading.Thread.CurrentThread.CurrentCulture = cz;
Console.WriteLine("{0:C}", 1000);
```

- Výstup programu

```
$1,000.00
1 000,00 Kč
```

Programové konstrukce

7

Vstup a výstup – Práce s konzolou (2)

- Příklad:

```
int i=3;
Console.WriteLine("i= {0}", i);
```
- Existuje celá řada formátovacích znaků. Například:
 - C, c – měna;
 - D, d - desítkový zápis;
 - E, e - exponenciální zápis;
 - F, f - zápis s pevnou desetinnou čárkou;
 - G, g - obecný zápis;
 - N, n – číslo;
 - X, x - hexadecimální zápis;
- Existuje celá řada různých formátovacích znaků, například pro data.

Programové konstrukce

6

Vstup a výstup – Práce s konzolou (4)

- Formátování celé řady dalších prvků je ovlivněno nastavením kulturního prostředí.
- Obdobně můžete ovlivnit například i výstup data.

- `DateTime.Now.ToString("D", us);`
 - D – formátovací znak pro datum;
 - Instance třídy *CultureInfo*, kromě jiného, obsahuje vlastnost *DateTimeFormat*.

Programové konstrukce

8

Vstup a výstup – Práce s konzolou (5)

- Speciální znak @
 - Umožňuje vypsat řetězec, tak jak je. Není použito žádné „formátování“.
`Console.WriteLine(@"Tento řetězec se na obrazovce objeví tak, jak se v programu zadá. Navíc může obsahovat i zpětná lomítka, tedy tato: \");`
- Explicitně definuje, že následuje řetězec.
`int @if = -1;`

Programové konstrukce

9

Vstup a výstup – Využití třídy File

- Třída `System.IO.File` implementuje celou řadu metod pro práci se souborem.
 - `Delete`
 - `Create`
 - `Copy`
 - ...
- Čtení a zápis dat z respektive do souboru
 - `ReadAllLines`
 - `ReadAllBytes`
 - ...
- Příklad:
`string text = File.ReadAllText(fileName, Encoding.GetEncoding(1250));`

Programové konstrukce

11

Vstup a výstup – Práce se soubory (1)

- Pro práci ze soubory je určen jmenný prostor: `System.IO`.
- Celá řada tříd pro práci se soubory.
 - Pro zápis a čtení ze streamu.
 - `System.IO.StreamReader`
 - `System.IO.StreamWriter`
 - `System.IO.TextReader`
 - `System.IO.TextWriter`
 - Třídy reprezentující čtený soubor či paměť.
 - `System.IO.FileStream`
 - `System.IO.MemoryStream`
 - Pro práci se soubory `System.IO.File` a `System.IO.Directory`

Programové konstrukce

10

Vstup a výstup – Práce s textovým souborem

- Čtení dat ze souboru:
`FileStream fs = new FileStream("soubor.txt", FileMode.Open);
StreamReader sr = new StreamReader(fs);
while(sr != null)
 Console.WriteLine(sr.ReadLine());
sr.Close();`
- Zápis dat do souboru:
`FileStream fs = new FileStream("soubor.txt", FileMode.Create);
StreamWriter sw = new StreamWriter(fs);
for(int i=0; i<text.GetLength(0); i++)
 sw.WriteLine(i);
sw.Close();`

Programové konstrukce

12

Vstup a výstup – Práce s binárním souborem (1)

- Čtení dat ze souboru:

```
BinaryReader br = new BinaryReader(
    File.Open("soubor.bin", FileMode.Open));
try {
    while(true)
        Console.WriteLine(br.ReadInt32());
} catch (EndOfStreamException) {}
finally { br.Close(); }
```
- Zápis dat do souboru:

```
BinaryWriter bw = new BinaryWriter(
    File.Create("soubor.bin", FileMode.Create));
for(int i=0; i<text.GetLength(0); i++)
    bw.Write(i);
bw.Close();
```

Programové konstrukce

13

Vstup a výstup – Práce s řetězci

- C# nabízí široký rozsah prvků zpracování řetězců. Podporuje
 - měnitelné i neměnitelné řetězce;
 - formátování řetězců;
 - porovnávání řetězců;
 - místní nastavení;
 - kódování řetězců;
 - vyhledávání v řetězcích;
 - náhrady regulárními výrazy;
 - kvantifikátory (??, *?, +?, {n, m}?);
 - pozitivní a negativní dopředné vyhledávání;
 - podmíněčné vyhledávání.

Programové konstrukce

15

Vstup a výstup – Práce s binárním souborem (2)

- Pokud chcete uložit nějaký složitější objekt do souboru, je nutná jeho serializace.

```
[Serializable]
class Osoba {
    private string jmeno;
    private string prijmeni;
    ...
    public Osoba(string jmeno, string prijmeni) {... }
}
```
- Pro zápis pak můžete použít:

```
using System.Runtime.Serialization.Formatters.Binary;
Osoba karel = new Osoba("Karel", "Novak");
FileStream fs = new FileStream("soubor.srd", FileMode.Create);
BinaryFormatter output = new BinaryFormatter();
output.Serialize(fs, karel);
```
- Pro čtení:

```
FileStream fs2 = new FileStream("soubor.srd", FileMode.Open);
Osoba precetena = (Osoba)output.Deserialize(fs2);
```

Programové konstrukce

14

Vstup a výstup – Třída System.String (1)

- Typ string představuje neměnitelnou sekvenci znaků a je aliasem třídy System.String. Řetězce mají metody:
 - porovnávání; připojování; vkládání; převádění; kopírování; formátování; indexování; spojování; rozdělování; doplňování; ořezávání; odstraňování; nahrazování; prohledávání.
- System.String je odkazovým typem.
- Řetězce jsou neměnitelné (nelze je po vytvoření změnit).
- Metody měnící řetězec ve skutečnosti vytváří řetězec nový.
 - Měnitelný řetězec lze vytvořit třídou StringBuilder.

Programové konstrukce

16

Vstup a výstup – Třída System.String (2)

- Internování řetězců
 - Neměnitelnost řetězců umožňuje jejich internování.
 - Internování je proces, kdy se všechny stejné konstantní řetězce uloží na stejné místo.
 - Šetří prostor za běhu programu.
 - Může být zdrojem neočekávaných výsledků při porovnávání:

```
string a = "ahoj";
string b = "ahoj";

//True for string only
Console.WriteLine(a == b);
//True for all objects
Console.WriteLine(a.Equals(b));
//True?!
Console.WriteLine((object)a == (object)b);
```

Programové konstrukce

17

Vstup a výstup – Třída System.Text.StringBuilder (1)

- Představuje měnitelný řetězec.
 - Obsahuje pole znaků s předdefinovanou velikostí (standardně 16).
 - Pole dynamicky roste při přidávání znaků buď bez omezení nebo do definovaného maxima.
- Má vlastnosti:
 - Length - aktuální délka řetězce;
 - Capacity - objem rezervované paměti.
- Některé metody třídy System.Text.StringBuilder:
 - Append() - připojí řetězec;
 - Insert() - vloží řetězec;
 - Remove() - odstraní znaky z řetězce;
 - Replace() - nahradí výskyt znaku nebo podřetězce;
 - ToString() - Vrací obsah řetězce přetypovaný na System.String.

Programové konstrukce

19

Vstup a výstup – Třída System.String (3)

- Kompilátor převádí operace přičtení (+), kde je na levé straně řetězec, na metody Concat().
- System.String je hodnotový typ, přesto jej lze porovnat operátorem ==.
 - To proto, že je přetížený, lze porovnávat řetězce hodnotou:

```
string a = "abracadabra";
string b = "abracadabra";

//write true
Console.WriteLine(a==b);
```

Programové konstrukce

18

Vstup a výstup – Třída System.Text.StringBuilder (2)


```
using System;
using System.Text

class TestStringBuilder
{
    static void Main()
    {
        StringBuilder sb = new StringBuilder(
            "Hello ");
        sb.Append("world");
        sb[10] = '!';
        //output: "Hello world"
        Console.WriteLine(sb);
    }
}
```

Programové konstrukce

20

Vstup a výstup – Podpora regulárních výrazů (1)

- `System.Text.RegularExpressions.Regex` je srdcem podpory regulárních výrazů.
 - Používá se jako instance objektů i jako statický typ.
 - Představuje neměnitelnou, kompilovanou instanci nějakého regulárního výrazu.
 - Tu lze pak aplikovat na řetězec.

Programové konstrukce

21

Vstup a výstup – Podpora regulárních výrazů (3)

- Několik metaznaků, které může regulární výraz obsahovat:
 - `^` - počátek vstupního textu;
 - `$` - konec vstupního textu;
 - `.` - jakýkoliv znak kromě konce řádku;
 - `*` - libovolný počet výskytů znaku uvedeného před hvězdičkou;
 - `+` - jeden nebo více výskytů znaku uvedeného před plus;
 - `?` - 0 nebo 1 výskyt znaku uvedeného před hvězdičkou;
 - `\s` - bílý znak;
 - `\S` - vše kromě bílého znaku;
 - `\b` - hranice slova;
 - `\B` - jakákoli pozice, která není hranicí slova;
 - kulaté závorky – ohraničují skupiny znaků (metazaků).

Programové konstrukce

23

Vstup a výstup – Podpora regulárních výrazů (1)

- Některé statické metody třídy `Regex`:
 - `Escape()` - ignoruje metaznaky regulárního výrazu v řetězci;
 - `IsMatch()` - metody vracející logickou hodnotu, zda byla v řetězci nalezena shoda s regulárním výrazem;
 - `Match()` - metody vracející instance shody;
 - `Matches()` - metody vracející seznam instancí shod jako kolekci;
 - `Replace()` - metody nahrazující vyhledané shody náhradním řetězcem
 - `Split()` - Metody vracející pole řetězců určených výrazem;
 - `Unescape` - ruší převádění všech znaků v `escape` sekvencích v řetězci.

Programové konstrukce

22

Vstup a výstup – Podpora regulárních výrazů (4)


```
//pattern corresponds to string
//built from characters a or b or r
Match m = Regex.Match("abracadabra", "(a|b|r)+");
//test if anything was found
if (m.Success)
{
    Console.WriteLine("Match = " + m.ToString());
}

string s = Regex.Replace("abracadabra", "abra",
    "zzzz");
//prints "zzzzcadzzzz"
Console.WriteLine(s);

s = Regex.Replace(" abra ", @"^s*(.)*s*$", "$2-$1");
//prints "a-abra"
Console.WriteLine(s);
```

Programové konstrukce

24

Vstup a výstup – Příklady regulárních výrazů (1)

- Vyhledávání římských číslic

```
string p1 = "^m*(d?c{0,3}|c{dm})" +  
"(1?x{0,3}|x{lcl}){v?i{0,3}|i{vx}}$";  
string t1 = "viii";  
Match m1 = Regex.Match(t1, p1);
```
- Prohození dvou prvních slov

```
string t2 = "very fast brown fox";  
string p2 = @"(\S+)\s+(\S+)";  
Regex x2 = new Regex(p2);  
string s2 = x2.Replace(t2, "$$2$1", 1);
```
- Vyhledání vzorů dvojic "klíčové-slovo = hodnota"

```
string t3 = "myValue = 3";  
string p3 = @"(\w+)\s*=\s*(.*)\s*$";  
Match m1 = Regex.Match(t3, p3);
```
- Vyhledávání řádku s přinejmenším 80 znaky

```
string t4 = "***** ... *****";  
string p4 = ".{80,}";  
Match m1 = Regex.Match(t4, p4);
```

Programové konstrukce

25

Vstup a výstup – Příklady regulárních výrazů (3)

- Vyhledání všech slov s velkým počátečním písmenem

```
string t9 = "Toto JE Test velkých Počátečních písmen";  
string p9 = @"(\b[^\W\d-\s_][^\W\d-\s_]*\b)";  
MatchCollection mc9 = Regex.Matches(t9, p9);
```
- Vyhledání odkazů v jednoduchém HTML kódu

```
string t10 = @"  
<html>  
<a href=\"http://windows.oreilly.com/news/first.htm\">first  
text</a>  
<a href=\"http://windows.oreilly.com/news/next.htm\">second  
text</a>  
</html>  
";  
string p10 = @"<A[^\>]*?HREF\s*=\s*['\"]? + @"([^\> ]+?)["'"]?>";  
MatchCollection mc10 = Regex.Matches(t10, p10, "si");
```

Programové konstrukce

27

Vstup a výstup – Příklady regulárních výrazů (2)

- Odstranění úvodních a závěrečných prázdných znaků

```
string t5 = " text ";  
string p5 = "^\s+(\S+)\s+$";  
Regex x5 = new Regex(p5);  
string s5 = x5.Replace(t5, "$1", 1);
```
- Změna '\n' s následným 'n' na skutečný řetězec nového řádku

```
string t6 = @"ntest\n";  
string z6 = Regex.Replace(t6, @"\n", "\n");
```
- Detekování IP adresy

```
string t7 = "158.196.154.160";  
string p7 = "^(?([01]?[0-9]{1,2}|2[0-4][0-5]?)\. +  
@([01]?[0-9]{1,2}|2[0-4][0-5]?)\. +  
@([01]?[0-9]{1,2}|2[0-4][0-5]?)\. +  
@([01]?[0-9]{1,2}|2[0-4][0-5]?)" + "$";  
Match m7 = Regex.Match(t7, p7);
```
- Získání všech čísel z řetězce

```
string t8 = "test 1 test 2 test 2.3 test 47";  
string p8 = @"(\d+\.?\d*\d+)";  
MatchCollection mc8 = Regex.Matches(t8, p8);
```

Programové konstrukce

26

Kolekce

- Kolekce jsou standardní datové struktury doplňující pole (jediná vestavěná datová struktura v jazyce C#).
- Jazyk obsahuje sadu typů poskytujících datové struktury a podporu vytváření vlastních typů.
- Dělí se do dvou kategorií:
 - rozhraní definující standardizovanou sadu vzorů návrhu pro kolekce obecně;
 - konkrétní třídy implementující tato rozhraní.
- Existuje mnoho různých druhů kolekcí.
- Interní implementace se značně liší, procházení kolekcemi je téměř univerzální.
- Tato funkčnost je zajištěna dvěma rozhraními:
 - IEnumerable
 - IEnumerator

Programové konstrukce

28

Kolekce - Rozhraní IEnumerable a IEnumerator


- ```
public interface IEnumerable
{
 IEnumerator GetEnumerator();
}
```
- ```
public interface IEnumerator
{
    bool MoveNext();
    object Current {get;}
    void Reset();
}
```

Programové konstrukce

29

Kolekce - Rozhraní IDictionaryEnumerator

- Používá se u slovníkových datových struktur.
- Standardizované rozhraní používané k postupnému procházení obsahu slovníku.
- Každý element má klíč a hodnotu.

```
public interface IDictionaryEnumerator :
IEnumerator
{
    DictionaryEntry Entry {get;}
    object Key {get;}
    object Value {get;}
}
```

Programové konstrukce

31

Kolekce - Příklad procházení kolekce


- ```
MyCollection myCollection = new MyCollection()
...
//IEnumerator usage, insert your type instead of XXX
IEnumerator ie = myCollection.GetEnumerator();
while(ie.MoveNext())
{
 XXX item = (XXX) ie.Current;
 Console.WriteLine(item);
}
...
```
- ```
MyCollection myCollection = new MyCollection()
...
//usage of foreach, insert your type instead of XXX
foreach(XXX item in myCollection)
{
    Console.WriteLine(item);
}
...
```

Programové konstrukce

30

Kolekce - Standardní rozhraní kolekcí (1)

- Rozhraní ICollection.
 - Standardní rozhraní pro počítatelné kolekce.
 - Umožňuje určit velikost, možnost změny, synchronizaci kolekce a podobně.
 - ICollection rozšiřuje IEnumerable.

```
public interface ICollection : IEnumerable
{
    void copyTo(Array array, int index);
    int Count {get;}
    bool IsReadOnly {get;}
    bool IsSynchronized {get;}
    object SyncRoot {get;}
}
```

Programové konstrukce

32

Kolekce - Standardní rozhraní kolekcí (2)

- Rozhraní IList
 - Standardní rozhraní pro indexované kolekce.
 - Umožňuje indexovat prvky pomocí pozice.
 - Lze odstraňovat, přidávat a měnit prvky kolekce.

```
public interface IList : ICollection, IEnumerable
{
    object this[int index] {get; set;}
    int Add(object o);
    void Clear();
    bool Contains(object value);
    int IndexOf(object value);
    void Insert(int index, object value);
    void Remove(object value);
    void RemoveAt(int index);
}
```

Programové konstrukce

33

Kolekce - Předdefinované třídy kolekcí (1)

- Třída Array
 - Datová struktura představující pole pevné velikosti odkazů na objekty jednotného typu.
 - Implementuje rozhraní ICollection, IEnumerable a IList.
 - Nabízí možnost řazení a prohledávání pole.

```
string[] strs1 = { "now", "time", "right", "is" };
Array.Reverse(strs1);
Array strs2 = Array.CreateInstance(typeof(string), 3);
strs2.SetValue("for", 0);
strs2.SetValue("all", 1);
strs2.SetValue("people", 3);
Array strings = Array.CreateInstance(typeof(string), 8);
Array.Copy(strs1, strings, 4);
strs2.CopyTo(strings, 4);
foreach(string s in strings)
    Console.WriteLine(s);
```

Programové konstrukce

35

Kolekce - Standardní rozhraní kolekcí (3)

- Rozhraní IDictionary
 - Standardní rozhraní pro kolekce používající dvojice klíč/hodnota.
 - Podobá se IList, ale umožňuje přistupovat k prvkům na základě klíče.

```
public interface IDictionary : ICollection,
IEnumerable
{
    object this[object key] {get; set;}
    ICollection Keys {get;}
    ICollection Values {get;}
    void Clear();
    bool Contains(object value);
    IDictionaryEnumerator GetEnumerator();
    void Remove(object key);
}
```

Programové konstrukce

34

Kolekce - Předdefinované třídy kolekcí (2)

- Třída ArrayList
 - Dynamické pole objektů implementující rozhraní IList.
 - Udržuje interní pole objektů - nahrazení větším polem při naplnění.
 - Třída je efektivní při vkládání objektů.

```
ArrayList a = new ArrayList();
a.Add("Vernon");
a.Add("Corey");
a.Add("William");
a.Add("Muzz");
a.Sort();
for(int i = 0; i < a.Count; i++)
    Console.WriteLine(a[i]);
```

Programové konstrukce

36

Kolekce - Předdefinované třídy kolekcí (3)

- Třída Hashtable
 - Standardní slovníková datová struktura.
 - Používá hašovací algoritmus k ukládání a indexování hodnot.

```
Hashtable ht = new Hashtable();  
ht["one"] = 1;  
ht["two"] = 2;  
ht["three"] = 3;  
Console.WriteLine(ht["two"]);
```

Programové konstrukce

37

Kolekce - Předdefinované třídy kolekcí (5)

- Třída SortedList
 - Slovníková datová struktura implementující rozhraní IDictionary.
- Třída StringCollection
 - Datová struktura kolekce pro ukládání řetězců implementující rozhraní ICollection.
- Třída StringDictionary
 - Slovníková datová struktura.
 - Nabízí podobné metody jako třída Hashtable.
 - Implementuje standardní rozhraní IEnumerable.

Programové konstrukce

39

Kolekce - Předdefinované třídy kolekcí (4)

- Třída Queue
 - Datová struktura reprezentující frontu (FIFO - First In First Out).
 - Operace Enqueue a Dequeue.
- Třída Stack
 - Datová struktura reprezentující zásobník (LIFO - Last In First Out).
 - Operace Push a Pop.
- Třída BitArray
 - Dynamické pole hodnot bool.

Programové konstrukce

38

Kolekce – Vytvoření nové kolekce (1)


```
public class MyCollection : IEnumerable  
{  
    int[] data;  
    public virtual IEnumerator GetEnumerator()  
    {  
        return new MyCollection.Enumerator(this);  
    }  
  
    private class Enumerator : IEnumerator  
    {  
        MyCollection outside;  
        int actualIndex = -1;  
        internal Enumerator(MyCollection outside)  
        {  
            this.outside = outside;  
        }  
    }  
}
```

Programové konstrukce

40

Kolekce – Vytvoření nové kolekce (2)


```
public object Current
{
    get
    {
        if (actualIndex == outside.data.Length) throw new
            InvalidOperationException();
        return outside.data[actualIndex];
    }
}
public bool MoveNext()
{
    if (actualIndex > outside.data.Length) throw new
        InvalidOperationException();
    return ++actualIndex < outside.data.Length;
}
public void Reset() { actualIndex = -1; }
}
```

Programové konstrukce

41

Kolekce - Vytvoření nové kolekce (4)

- Iterátory lze využít i jinak, můžeme například implementovat takovou metodu.

```
IEnumerable Power(int N)
{
    int counter = 0; int result = 1;
    while(counter++ < N)
    {
        result *= 2;
        yield return result;
    }
}
```

- Iterátor použijeme takto:
foreach(int i in Power(10))
Console.WriteLine(i);

Programové konstrukce

43

Kolekce - Vytvoření nové kolekce (3)

- Ve verzi 2.0 přibyla možnost použití *iterátorů*.
- Procházení kolekci je řešeno na bázi přepínání kontextu.

```
public IEnumerator GetEnumerator()
{
    for(int i=0; i<pos; i++)
    {
        yield return data[i];
    }
}
```

- Použití:
foreach(string v in s)
{
 Console.WriteLine(v);
}

Programové konstrukce

42

Kolekce – Třídění instancí (1)

- Schopnosti řazení a prohledávání kolekcí závisí na prvcích obsažených v kolekci.
- K porovnávání se využívá vygenerované číslo, tzv. hešovací kód (hashcode).
- Rozhraní IComparable
 - Umožňuje jednomu objektu indikovat své pořadí vzhledem k jiné instanci téhož typu.

```
public interface IComparable
{
    int CompareTo(object rhs);
}
```

Programové konstrukce

44

Kolekce – Třídění instancí (2)

- Sémantická pravidla:
 - a patří před b, pak `a.CompareTo(b) < 0`;
 - a patří za b, pak `a.CompareTo(b) > 0`;
 - a je rovno b, pak `a.CompareTo(b) = 0`;
 - null je první: `a.CompareTo(null) > 0`;
 - když `a.CompareTo(b)`, pak `a.GetType() == b.GetType()`.
- Rozhraní `IComparer`
 - Implementace tohoto rozhraní provádí porovnávání (či řazení).
 - Obsahuje jedinou metodu `int Compare(object x, object y)`.

Programové konstrukce

45

Kolekce – Generické kolekce

Generické kolekce	Negenerické
• <code>List<T></code>	<code>ArrayList</code>
• <code>SortedList<TKey, TValue></code>	<code>SortedList</code>
• <code>Dictionary<TKey, TValue></code>	<code>Hashtable</code>
• <code>SortedDictionary<TKey, TValue></code>	<code>SortedList</code>
• <code>Stack<T></code>	<code>Stack</code>
• <code>Queue<T></code>	<code>Queue</code>
• <code>LinkedList<T></code>	(není)

Programové konstrukce

47

Kolekce – Třídění instancí (3)


```
public sealed class Person : IComparable
{
    public string Name;
    public int Age;
    public int CompareTo(object o)
    {
        if (o == null) return 1;
        if (o.GetType() != this.GetType())
            throw new ArgumentException();
        Person rhs = o as Person;
        if (Age < rhs.Age) return 1;
        if (Age > rhs.Age) return -1;
        return 0;
    }
}
```

Programové konstrukce

46

Reflexe (1)

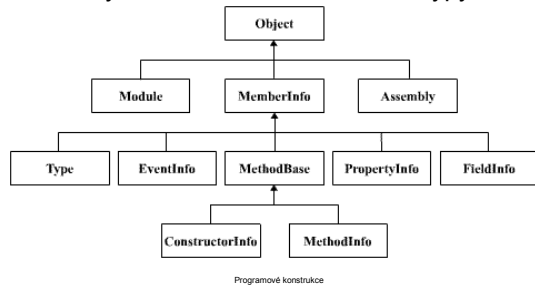
- Pozdní vazba, serializace, vzdálené řízení, atributy a podobně, závisejí na přítomnosti metadat.
- Reflexe je prozkoumávání existujících typů prostřednictvím metadat.
- Uskutečňuje se sadou typů v oboru názvů `System.Reflection`.
- Je možné dynamicky vytvářet nové typy pomocí tříd v oboru názvů `System.Reflection.Emit`.
- Reflexe představuje procházení a manipulování s objektovým modelem aplikace.

Programové konstrukce

48

Reflexe (2)

- Vztahy dědičnosti mezi reflexními typy .NET

Reflexe – Type (1)

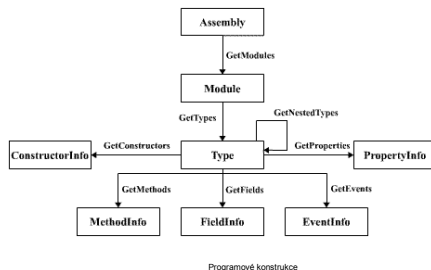
- Třída `Type` je nejzákladnějším typem reflexe a reprezentuje metadata pro jednotlivé deklarace typů v aplikaci.
- `Type` obsahuje členy, které zahrnují:
 - konstruktory;
 - proměnné;
 - vlastnosti;
 - události;
 - metody;
 - vnořené typy.
- `Type` jsou seskupené do modulů.
- Moduly jsou obsaženy v sestavách (assembly).

Programové konstrukce

51

Reflexe (2)

- Pohyb hierarchií reflexe .NET

Reflexe – Type (2)

- V jádru systému reflexe je `System.Type`.
- K instanci třídy `Type` lze přistoupit pomocí metody `GetType()`.
 - Metoda vrátí konkrétní typ `System.Type`, který dokáže typ reflektovat a manipulovat s ním.

```
Type t = (new MyClass()).GetType();
```
- Instanci třídy `Type` lze převzít pomocí názvu prostřednictvím statické metody `GetType()`.


```
Type t = Type.GetType("System.Int32");
Type t2 = Type.GetType("MyNamespace.MyType", MyAssembly);
Type t = typeof(System.Int32);
```

Programové konstrukce

52

Reflexe – Příklad použití

```
using System;
using System.Reflection;

class Test
{
    static void Main()
    {
        object o = new Object();
        Information(o.GetType());
        Information(typeof(int));
        Information(Type.GetType("System.String"));
    }
    static void Information(Type t)
    {
        Console.WriteLine("Type: {0}", t);
        MemberInfo[] miarr = t.GetMembers();
        foreach(MemberInfo mi in miarr)
            Console.WriteLine(" {0}={1}", mi.MemberType, mi);
    }
}
```

Programové konstrukce

53

Reflexe – Další vlastnosti

- Pozdní vazba
 - Dynamické vytváření instancí.
 - Použití typu za běhu.
 - Assembly.LoadFrom() - načítá dynamicky sestavu.
 - Activator.CreateInstance() - vytváření instancí.
- Vytváření nových typů za běhu
 - Obor názvů System.Reflection.Emit obsahuje třídy, které dokáží vytvořit za běhu úplně nové typy. Třídy umožňují:
 - definovat dynamickou sestavu v paměti;
 - definovat dynamický modul v této sestavě;
 - definovat nový typ v tomto modulu, včetně všech jeho členů;
 - vytvořit kódy MSIL potřebné k implementování aplikační logiky ve členech.

Programové konstrukce

55

Reflexe – Type (2)

- V jádru systému reflexe je System.Type.
 - K instanci třídy Type lze přistoupit pomocí metody GetType().
 - Metoda vrátí konkrétní typ System.Type, který dokáže typ reflektovat a manipulovat s ním.
 - Instanci třídy Type lze převzít pomocí názvu prostřednictvím statické metody GetType().
- ```
Type t = (new MyClass()).GetType();
Type t = Type.GetType("System.Int32");
Type t2 = Type.GetType("MyNamespace.MyType",
MyAssembly);
Type t = typeof(System.Int32);
```

Programové konstrukce

54

## Reflexe – Komplexní příklad (1)

```
using System;
using System.Reflection;
using System.Reflection.Emit;

namespace ConsoleApplication1
{
 public class ReflectionEmitDemo
 {
 public Assembly CreateAssembly()
 {
 AssemblyName assemblyName = new AssemblyName();
 assemblyName.Name = "Math";

 AssemblyBuilder CreatedAssembly =
 AppDomain.CurrentDomain.DefineDynamicAssembly(assemblyName,
 AssemblyBuilderAccess.RunAndSave);

 ModuleBuilder AssemblyModule =
 CreatedAssembly.DefineDynamicModule("MathModule", "Math.dll");
 }
 }
}
```

Programové konstrukce

56

Reflexe – Komplexní příklad (2)

```

TypeBuilder MathType = AssemblyModule.DefineType("DoMath",
 TypeAttributes.Public | TypeAttributes.Class);
System.Type [] ParamTypes = new Type[] { typeof(int),typeof(int) };
MethodBuilder SumMethod = MathType.DefineMethod("Sum",
 MethodAttributes.Public, typeof(int), ParamTypes);
ParameterBuilder Param1 = SumMethod.DefineParameter(1,
 ParameterAttributes.In, "num1");
ParameterBuilder Param2 = SumMethod.DefineParameter(2,
 ParameterAttributes.In, "num2");

ILGenerator ilGenerator = SumMethod.GetILGenerator();
ilGenerator.Emit(OpCodes.Ldarg_1);
ilGenerator.Emit(OpCodes.Ldarg_2);
ilGenerator.Emit(OpCodes.Add);
ilGenerator.Emit(OpCodes.Ret);
MathType.CreateType();

return CreatedAssembly;
}}}

```

Programové konstrukce

57

Vlákna - Základní pojmy

- **Proces (úloha – task)**
  - Úplně separátní program s vlastními proměnnými a vlastním adresovým prostorem.
  - O běh procesu se stará operační systém.
- **Multitasking** – schopnost operačního systému provádět současně více procesů.
- **Vlákno**
  - „odlehčený proces“
  - proces se může skládat z více vláken, všechny sdílejí stejný adresový prostor
  - vytvoření procesu je časově mnohem náročnější

Programové konstrukce

59

Reflexe – Komplexní příklad (3)

```

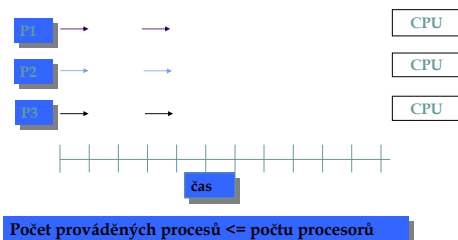
static void Main()
{
 ReflectionEmitDemo EmitDemo = new ReflectionEmitDemo();
 Assembly EmitAssembly = EmitDemo.CreateAssembly();
 System.Type MathType = EmitAssembly.GetType("DoMath");
 object[] Parameters = new object [2];
 Parameters[0] = (object) (5);
 Parameters[1] = (object) (9);
 object EmitObj = Activator.CreateInstance(
 MathType, false);
 object Result = MathType.InvokeMember("Sum",
 BindingFlags.InvokeMethod, null, EmitObj, Parameters);
 Console.WriteLine("Sum of {0}+{1} is {2}",
 Parameters[0], Parameters[1], Result.ToString());
 //Sum of 5+9 is 14
 Console.ReadLine();
}

```

Programové konstrukce

58

Vlákna - Provádění aplikace s více vlákny (1)

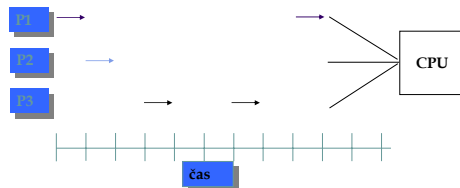

Programové konstrukce

60

Vlákna - Provádění aplikace s více vlákny (2)

- Souběžné zpracování úloh

Počet prováděných procesů > počtu procesorů

Programové konstrukce

61

Vlákna

- Aplikace může "běžet" v jednom nebo více vláknech.
- Příklad vícevláknové aplikace:

```
using System;
using System.Threading;

class ThreadTest
{
 static void Main(){
 Thread t = new Thread(new ThreadStart(Run));
 t.Start();
 Run();
 }
 static void Run()
 {
 for(char c='a'; c<'z'; c++)
 Console.Write(c);
 }
}
```

Programové konstrukce

63

Procesy

- Třída **System.Diagnostics.Process**

- Monitorování
  - `int BasePriority{get;}`
  - `int ExitCode{get;}`
  - `int PagedMemorySize{get;}`
  - `ProcessThreadCollection Threads {get;}`
- Spuštění
  - `ProcessStartInfo StartInfo {get; set;}`
    - `string FileName{get; set;}`
    - `string Arguments{get; set;}`
    - `bool UseShellExecute {get; set;}`
  - `Start()`
- Ukončení
  - `Kill()`
  - `bool CloseMainWindow()`

Programové konstrukce

62

Vlákna – Řízení vlákna

- Vlákno se po vytvoření spustí metodou **Start()**

```
Thread t = new Thread(new ThreadStart(metoda));
t.Start();
```
- **Start()** lze volat jen jednou, jinak je vyvolána výjimka **ThreadStateException**.
- Po zavolání **Start()** se vlákno dostává do stavu **ThreadState.Running**
- Běžící vlákno může být
  - Uspáno
    - `static void Sleep(int)`
    - Pouze vlákno samo se může uspat
  - Ukončeno
    - `void Abort()`
    - Výjimka **ThreadAbortException**
    - Voláním `static void ResetAbort()` lze zrušení přerušit.

Programové konstrukce

64

Vlákna – Řízení vláken

- Třída Thread má celou řadu metod pro řízení a získávání informací o vláknech.
- Některé vlastnosti třídy Thread.
  - IsAlive – zda vlákno ještě pracuje.
  - ThreadState - aktuální stav vlákna.
  - CurrentCulture – nastavení národního prostředí.
  - IsBackground
    - Vlastnost jak pro čtení tak pro zápis. Její hodnota indikuje, že dané vlákno běží na pozadí.
    - Aplikace skončí, pokud skončí všechny vlákna, která neběží na pozadí.

Programové konstrukce

65

Vlákna - Synchronizace vláken (1)

- Technika zajišťující koordinovaný přístup ke sdíleným prostředkům.
- Příkaz lock

```
class LockTest
{
 static void Main()
 {
 LockTest lt = new LockTest();
 Thread t = new Thread(new ThreadStart(lt.Run));
 t.Start();
 lt.Run();
 }
 public void Run()
 {
 lock(this) {
 for(char c='a'; c<'z'; c++)
 Console.Write(c);
 }
 }
}
```

Programové konstrukce

67

Vlákna – Řízení vlákna

- Metoda **void Join()** způsobí blokadu volajícího vlákna po dobu běhu vlákna, nad nímž byla byla **Join** volána.
- Metoda **void Interrupt()** probudí vlákno ve stavu Wait, Sleep, Join
- **ThreadPriority Priority {get; set;}** - Nastavení priority vlákna
  - ThreadPriority.AboveNormal
  - ThreadPriority.BelowNormal
  - ThreadPriority.Highest
  - ThreadPriority.Lowest
  - ThreadPriority.Normal

Programové konstrukce

66

Vlákna - Synchronizace vláken (2)

- Operace Pulse a Wait
- Umožňuje vláknům navzájem komunikovat prostřednictvím monitoru.

```
class MonitorTest{
 static void Main(){
 MonitorTest mt = new MonitorTest();
 Thread t = new Thread(new ThreadStart(mt.Bez));
 t.Start();
 mt.Bez();
 }
 static void Bez(){
 for(char c='a'; c<'z'; c++)
 lock(this){
 Console.Write(c);
 Monitor.Pulse();
 monitor.Wait();
 }
 }
}
```

Programové konstrukce

68

Vlákna – Automatická synchronizace vláken

- Atribut **MethodImplAttribute** (**System.Runtime.CompilerServices**)
- Metoda ozančená atributem **MethodImplAttribute** s parametrem **MethodImplOptions.Synchronized** se celá stáva kriticou sekcí

```
[MethodImpl(MethodImplOptions.Synchronized)]
public void CriticalSection(int parameter)
{
 ...
}
```

Programové konstrukce

69

Asynchronní delegáti (1)

- Runtime nabízí standardní způsob jak asynchronně volat metody.
  - návratový-typ `Invoke(seznam-parametrů)`;
  - Volá metodu synchronně, volající musí čekat až delegát skončí vykonávání.
- `IAsyncResult BeginInvoke(seznam-parametrů, IAsyncCallback ac, object stav)`;
  - `BeginInvoke` volá delegáta se zadaným seznamem parametrů a pak se okamžitě vrací.
- návratový-typ `EndInvoke(ref/out seznam-parametrů, IAsyncCallback ac)`;
  - `EndInvoke` přebírá návratovou hodnotu volané metody se všemi odkazovanými parametry a výstupními parametry.

Programové konstrukce

71

Vlákna – Prostředky synchronizace(3)

- Třída `Monitor`
  - Jde o nezákladnější třídu vláken.
  - `System.Threading.Monitor` poskytuje implementaci Hoareho monitoru.
- Metody `Enter` a `Exit`
  - Získávají (resp. uvolňují) zámek nějakého objektu.
  - `Enter()` čeká dokud není uvolněn zámek.
  - Každému volání `Enter()` by mělo odpovídat volání `Exit()`.
  - `TryEnter(object)` – test zda lze získat zámek na objekt.
- Metoda `PulseAll`
  - `Pulse()` probudí jen první vlákno ve frontě.
  - Metoda `PulseAll()` postupně probudí všechny vlákna ve frontě.
- Existují další třídy pro synchronizaci vláken: `Interlocked`, `Mutex`,...

Programové konstrukce

70

Asynchronní delegáti (2)


```
using System;
using System.Threading;
using System.Runtime.Remoting.Messaging;

delegate int Compute(string s);

class Class1
{
 static int TimeConsumingFunction(string s)
 {
 return s.Length;
 }
 static void ViewResultFunction(IAsyncResult ar)
 {
 Compute c = (Compute)((IAsyncResult)ar).AsyncDelegate;
 int result = c.EndInvoke(ar);
 string s = (string)ar.AsyncState;
 Console.WriteLine("{0} contains {1} chars", s, result);
 }
}
```

Programové konstrukce

72

Asynchronní delegáti (3)


```
static void Main()
{
 Compute c = new Compute(TimeConsumingFunction);

 AsyncCallback ac = new
 AsyncCallback(ViewResultFunction);

 string s1 = "Christopher";
 string s2 = "Nolan";

 IAsyncResult ar1 = c.BeginInvoke(s1, ac, s1);
 IAsyncResult ar2 = c.BeginInvoke(s2, ac, s2);

 Console.WriteLine("Ready");
 Console.Read();
}
}
```